

trACTor

PSC St.-Alexius / Epsilon

Een mobiele en assertieve
ondersteuning, in het zuiden van
Brussel, voor de mensen met
een langdurige behoefte aan
psychiatrische en sociale zorg.

In deze brochure vindt u...

- **Geschiedenis**
- **Doelstellingen van de interventies**
- **Werkingsprincipes**
- **Bijzondere kenmerken van de organisatie in de praktijk**
- **Doelgroep**
- **Toegangsmodaliteiten**
- **Taken van een begeleider**

GESCHIEDENIS

1997, opgericht als dienst voor psychiatrische thuiszorg vanuit het PSC St.-Alexius in Elsene.

2006, aangepaste werking met inclusie van [een aantal ACT-principes \(Assertive Community Treatment\)](#), na onderzoek in samenwerking met Tom Burns, hoogleraar sociale psychiatrie aan de universiteit van Oxford.

Vanaf 2019 zal [trACTor](#), onder invloed van de hervorming van de geestelijke gezondheidszorg, [het mobiele « 2b »\(*\) team](#) van de zuidelijke regio in Brussel worden. Dit in samenwerking met [Epsilon](#)

DOELSTELLINGEN VAN DE INTERVENTIES

- Sociale (re-)integratie en herstel(**) bevorderen.
- De persoon op een zo goed mogelijke manier in zijn eigen omgeving laten wonen.
- Verbetering van de kwaliteit van leven en bevorderen van autonomie.
- De persoon erkennen in zijn eigen mogelijkheden en krachten.
- De uitbouw van een (in)formeel ondersteunings netwerk rondom de persoon.
- Continuïteit bieden in de begeleiding van de persoon.
- Voorkomen van een terugval door aandacht te hebben voor prodromen met behulp van een crisis- en begeleidingsplan en door het geven van psycho-educatie.

[] Mobiel team « 2b »*

In het kader van de hervorming « Naar een betere geestelijke gezondheidszorg », zijn de mobiele teams « 2b » de behandelteams in de thuisomgeving die zich richten naar personen met chronische psychiatrische problemen. Meer informatie over de hervorming is beschikbaar op www.psy107.be.

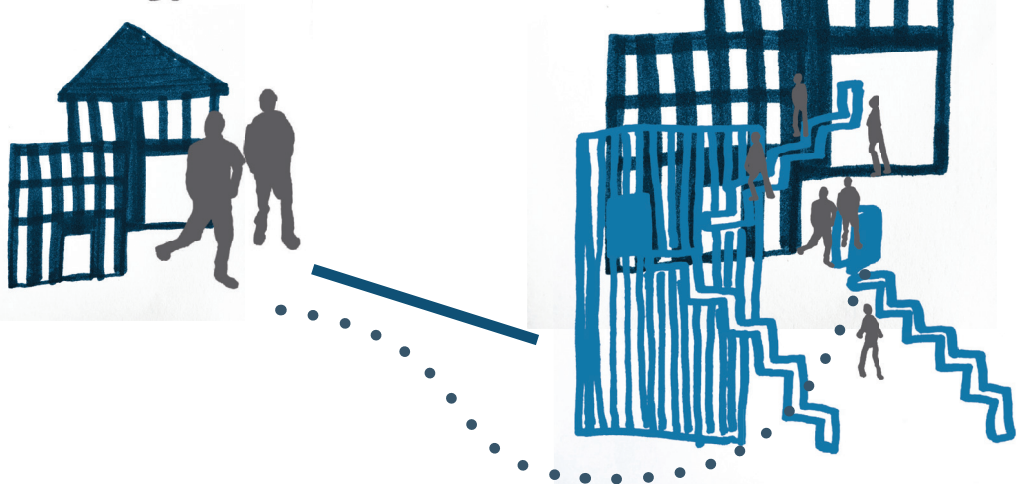
[**] Herstel

Herstel is een intens persoonlijk, uniek proces van verandering in iemands houding, waarden, gevoelens, doelen, vaardigheden en/of rollen. Het is een manier van leven, van het leiden van een bevredigend, hoopvol en zinvol leven met de beperkingen die de psychische klachten met zich meebrengen. Herstelen betreft het ontgroeien van de gevolgen van een psychiatrische aandoening en de ontwikkeling van een nieuwe betekenis en een nieuw doel in iemands leven

WERKINGSPRINCIPES

- Het team is te allen tijde mobiel, is actief waar de persoon zich bevindt en betreft de persoon actief in het zorgproces.
Dit maakt het mogelijk om echt samen met iemand binnen zijn of haar leefwereld te komen. De professional kan op deze manier sneller dingen oppikken en concreter samen met de persoon in begeleiding aan de slag gaan. Mobiel werken heeft ook een invloed op de relatie met de persoon in begeleiding. Je staat soms letterlijk naast elkaar in plaats van tegenover elkaar zoals in een bureau. Het gevoel van gelijkwaardigheid kan op deze manier meer plaats innemen.
- Het team ondersteunt mensen die in het zuiden van Brussel wonen, namelijk de gemeenten Vorst, Sint-Gillis, Elsene (en Louizalaan), Ukkel en Watermaal-Bosvoorde.
- Het team probeert op een assertieve manier een band te creëren met de persoon. Herhaaldelijke pogingen tot contact zijn belangrijk omdat de doelgroep waartoe we ons richten vaak het vertrouwen in hulpverlening kwijt is door eventuele vroegere ervaringen maar ook omdat het voor de doelgroep vaak moeilijk is om geïnstitutionaliseerde afspraken na te komen. De assertieve aanpak maakt het soms mogelijk om drempels te verlagen en toch contact te leggen met mensen die anders door de mazen van het net glijpen.
Vb: Herhaaldelijk op bezoek gaan ook al opent de persoon zijn deur niet, briefjes achterlaten, de persoon aanspreken in de omgeving waar hij zijn tijd spendeert (bijvoorbeeld in een Exki)

- De intensiteit van de huisbezoeken is afhankelijk van de toestand en behoeften van de persoon in begeleiding. We vertrekken vanuit één huisbezoek per week als standaard. Frequente contacten zijn mogelijk, indien nodig zelfs meermaals per week gedurende een beperkte periode.
- Het mobiel team biedt ondersteuning en bouwt een netwerk uit op verschillende levensgebieden.
Vb: Dagbesteding, huisvesting, financiën, sociale contacten, psychisch welzijn, lichamelijke verzorging, zingeving, praktisch functioneren,...
- Flexibiliteit en zorg op maat vormen speerpunten van de werking. Individueel wordt de nood bekeken. De manier van ondersteuning en begeleiding kan op deze manier erg uiteen lopen.
Vb. Waar iemand in eerste instantie eerder een praktische hulp nodig heeft, kunnen anderen zelfstandig of met ondersteuning een aantal praktische dingen opnemen.
- De duur van de begeleiding is zo kort als mogelijk maar zo lang als nodig.
- Zorg en behandeling via evidence based methodieken worden tot bij de mensen gebracht.
Vb. een voorbeeld van een gangbare methodiek is motivationele gespreksvoering, psychosociale begeleiding via gespreksvoering,...

Bijzondere kenmerken van de ORGANISATIE IN DE PRAKTIJK

Dagdagelijkse werking

- Het team bestaat uit: psychiatrisch verpleegkundigen, sociaal werkers, een creatieve therapeut en orthopedagogen. Er is ook een psychiater die het team ondersteunt.
- Caseload van **10 personen per voltijds equivalent**. We werken met een gedeelde caseload (steeds 2 of meer referenten per begeleiding) om continuïteit te garanderen.
- Huisbezoeken gebeuren door één persoon, indien nodig of wenselijk bestaat er de mogelijkheid om met 2 aan huis te gaan.
- **Dagelijkse briefing** met aanwezige teamleden om taken te verdelen, kort op de bal te kunnen spelen en continuïteit te garanderen.
- Gebruik van elektronisch dossier, een **begeleidingsplan en een crisisplan**.
- Mogelijkheid om vanuit trACTor interdisciplinair overleg te organiseren. Dit zowel binnen de eigen organisatie alsook extern.
- Doorheen de werking is er steeds aandacht voor beroepsgeheim en deontologie.

DOELGROEP

- Mensen met een langdurige behoefte aan psychiatrische en sociale zorg vanwege een EPA (ernstige psychiatrische aandoening).
- Mensen die problemen hebben op verschillende gebieden van het leven en **niet voldoende aansluiting vinden bij traditionele zorg**.
- Bij een verslavingsproblematiek die ondergeschikt blijft aan de EPA is opvolging mogelijk.
- Mensen **die nood hebben aan mobiele zorg**, omdat ze (nog) niet in de mogelijkheid zijn zich zelf te verplaatsen (om wille van diverse redenen) naar een ambulante zorgvoorziening.
- Personen tussen 18 en 65 jaar oud die wonen in de regio waarvoor trACTor een verantwoordelijkheid heeft : de gemeenten Vorst, Sint-Gillis, Elsene (en Louizalaan), Ukkel en Watermaal-Bosvoorde.

Uitsluitingscriteria :

- Mensen die een psychische kwetsbaarheid combineren met een mentale beperking verwijzen we door naar gespecialiseerde mobiele teams.
- Mensen die een bedreiging vormen voor de fysieke integriteit van de hulpverlener komen niet in aanmerking voor een opvolging.
- Mensen met een verslavingsproblematiek als primaire diagnose proberen we te verwijzen naar een beter aangepaste hulpvorm.

TOEGANGSMODALITEITEN

- **Iedereen kan iemand aanmelden bij trACTor** : Naasten, familieleden, de persoon zelf alsook professionals uit alle mogelijke sectoren. We vragen een verslag van de situatie en een motivering waarop de opstart van een mobiel team aangewezen is. Indien mogelijk vragen wij ook een medisch verslag.
- Er wordt **een intakegesprek** georganiseerd met de psychiater van het mobiel team en een teamlid. Deze intake vindt plaats op het bureel van trACTor maar kan ook waar de persoon zich bevindt plaatsvinden. In dit gesprek verkennen we de wensen van de persoon en op welke manier trACTor een hulp kan bieden.
- Een intakegesprek houden lukt soms niet van de eerste keer. Het team probeert een manier te **zoeken waarop het voor de persoon** in kwestie zo aangenaam mogelijk is om kennis te maken met de werking en het team. Verkennende gesprekken met verwijzers of herhaaldelijke al dan niet aanklampende pogingen om tot een gesprek te komen met de persoon zijn een mogelijkheid.
- Na het eerste gesprek wordt de aanvraag binnen het **team besproken**. Indien de aanvraag aanvaard wordt, wordt er zo snel mogelijk een opvolging gestart (rekening houdend met een eventuele wachtlijst). Wanneer opstart mogelijk is nemen wij terug contact op met de aanmelder of met de persoon zelf. Indien de aanvraag niet aanvaard wordt proberen wij de persoon of de aanvrager door te verwijzen naar een gepaster alternatief.
- De begeleiding van het mobiele team is gratis. Voor een doktersbezoek door onze psychiater kan wel een vergoeding gevraagd worden.

TAKEN VAN EEN BEGELEIDER

Alle onderstaande taken kunnen door trACTor-medewerkers worden uitgevoerd, maar worden **niet systematisch voor alle mensen** die in begeleiding zijn uitgevoerd. De zorg voor elke persoon is uniek en hangt af van wat in welke situatie nuttig is alsook van de vraag van de persoon zelf. Daarnaast zijn er een aantal taken die niet opgelijst zijn maar toch nodig kunnen zijn. Omdat onze begeleidingen zo divers en complex zijn is het moeilijk om een exhaustieve oplijsting te maken.

Ondersteuning in het dagelijks leven

In de woning van de patiënt kunnen de medewerkers van trACTor patiënten bijstaan met een **grote verscheidenheid aan dagelijkse beslommeringen**: budgetbegeleiding, relatiebegeleiding, huishoudelijke activiteiten, aankoopondersteuning, transportbegeleiding, sociale- of vrijetijdsactiviteiten, enz.

Sociaal werk

Een belangrijk deel van het werk van de trACTor-personeelsleden is een **«klassieke» sociale ondersteuning**: administratieve procedures, belastingen, aanvraag en opvolging van sociale uitkeringen, aanvraag en opvolging van sociale tarieven, samen zoeken van een woning, arbeidsbemiddeling, enz. De medewerkers kunnen mensen ook begeleiden bij afspraken (mutualiteit, politie, justitie, administratief, OCMW,...).

Medische ondersteuning en psycho-educatie

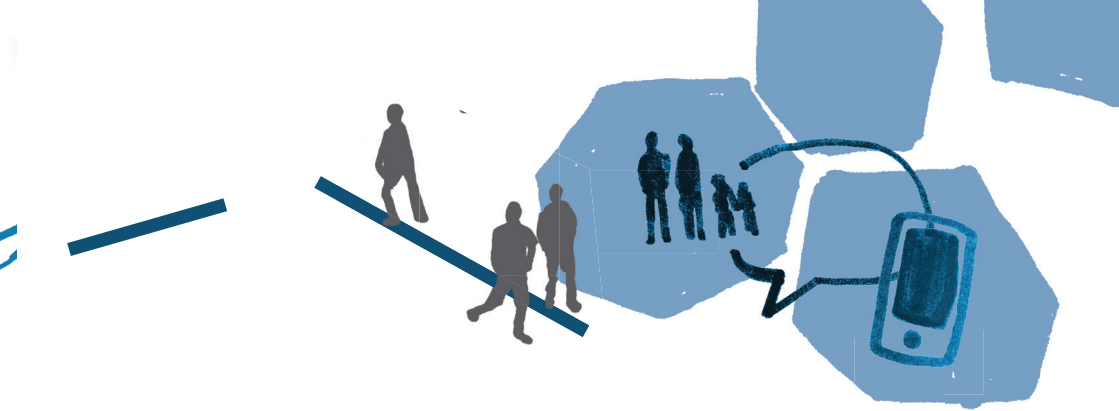
trACTor ondersteunt mensen in hun medische zorg. De werknemers doen ook aan psycho-educatie door het geven van informatie en door met de persoon te bespreken welke **betekenis hij of zij geeft aan de problematiek**. Ze helpen mensen om hun medicatiegebruik te beheren of om nuttige informatie te identificeren en door te geven aan hun arts. Ze begeleiden hen tijdens een bezoek aan hun huisarts, psychiater of andere hulpverleners indien nodig.

Coördinatie van het netwerk van de patiënt (case management)

De begeleiders van trACTor kunnen een coördinerende rol opnemen in het ondersteuningsnetwerk van de persoon in begeleiding. Dit kan door samen met hem/haar de nodige middelen of diensten te identificeren en hen te betrekken bij het zorgproces, maar ook door te zorgen voor samenhang en overleg tussen de verschillende betrokken (in)formele partners. Ze zorgen voor een zorgplan en kijken toe op de toepassing, evaluatie en aanpassing ervan in de loop der tijd. Ook tijdens ziekenhuisopnames gaat de begeleiding verder.

Werken met het informele netwerk

trACTor werkt met **de middelen van een persoon** en dus met alle mensen die een plaats hebben in het leven van deze persoon: familie, vrienden, werkgevers, huiseigenaars, enz. worden indien wenselijk betrokken in het netwerk van de persoon.

Ondersteuning voor families en naasten

De begeleiders van trACTor ondersteunen ook families. Ze kunnen indien wenselijk en mogelijk ondersteuning, informatie en psycho-educatie bieden aan ouders, familieleden en betrokkenen. trACTor werkt hiervoor samen en verwijst hiervoor ook door naar gespecialiseerde organisaties die tot doel hebben om families en naasten te ondersteunen.

Crisismanagement

trACTor probeert aan de hand van een crisisplan te voorkomen dat mensen die in begeleiding zijn in een crisissituatie terecht zouden komen. Indien mensen toch in een crisissituatie verkeren kan trACTor de zorg opschalen binnen het reguliere werkkader alsook het netwerk betrekken om de persoon in crisis te ondersteunen. Dankzij de samenwerking met PSC St.-Alexius is er een 24-uur telefonische permanentie waar de mensen beroep op kunnen doen.

« Pré-inculsieneel werk » en heroriëntatie

Voor er een eerste gesprek kan plaatsvinden en dus zelfs voor de persoon op de eventuele wachtlijst terecht komt moet er soms aanklappend en outreachend gewerkt worden.

De medewerker van het mobiel team zal ook op zoek gaan naar alternatieven of een meer geschikte zorgvorm indien de persoon die aangemeld werd niet in aanmerking komt om door het team opgevolgd te worden.

Opperstraat 73
1050 Elsene
Tel. 02/502 01 03
Fax. 02/512 27 77
09h00-17h00
tractor@psc-elsene.be

trACTor wordt gesteund door :

**Psycho-sociaal Centrum
Sint Alexius Elsene**
www.psc-elsene.be

Epsilon,
Réseau de soins psychiatriques
Bruxelles
www.epsilon.be

trACTor is lid van Rézone

REZONE
Geestelijke Gezondheid Netwerk
Brussels Zuid-West
www.rezone.be
coordination@rezone.be